

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej”

finansowany ze środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Warszawa/ Mazowsze/ Królestwo Polskie

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

zbiory Szkoły Sztuk Pięknych

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

zbiory muzealne uczelni artystycznej

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Kolekcja założonej w 1844 Szkoły Sztuk Pięknych (przy Gimnazjum Realnym) składała się z zakupów czynionych przez władze Szkoły oraz zapisu testamentowego kolekcjonera warszawskiego Piotra Fiorentiniego. Było to przede wszystkim obrazy nowożytnych artystów europejskich z kilkunastoma płótnami twórców polskich kupowanymi przy różnych okazjach. Z powodu udziału studentów w demonstracjach lat 60. i powstaniu styczniowym Szkoła została rozwiązana w 1864 roku (w jej miejsce założono Klasę Rysunkową kierowaną przez C. Lachnickiego

Daty działalności / zakres czasowy:

1844-1864

Dostępność

ograniczona (studenci Szkoły Sztuk Pięknych)

Typ relacji instytucji wobec pamięci

mnemoniczna

Rodzaj pamięci

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

obszar artystyczny/ sztuka powszechna: malarstwo

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY	-	pałac Kazimierzowski w Warszawie Krakowskie Przedmieście 26/28
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW	-	-
GODZINY OTWARCIA	-	-
DYREKTORZY	-	Ksawery Kaniewski (dyrektor Szkoły Sztuk Pięknych)
ZARZĄDCA	-	-
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadopt owany)	-	Zbudowany w l 30-40 XVI wg proj. G. Trevanoli; w XVIII Korpus Kadetów Szkoły Rycerskiej

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

-

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności
pomoc dydaktyczne; "wzory" do kopiowania przez studentów

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Europa, Polska

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane
biograficzne lub krótka charakterystyka)

Ksawery Kaniewski (1805-1867) malarz religijny i portrecista, absolwent Liceum
Krzemieńskiego; profesor i dyrektor Szkoły Sztuk Pięknych

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe
dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

-

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka
charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Kalendarium (historia instytucji)

1844 założenie Szkoły Sztuk Pięknych przy Gimnazjum Realnym
1858 zapis testamentowy Piotra Fiorentiniego
1860-1863 udział studentów w manifestacjach politycznych i powstaniu
1864 rozwiązanie Szkoły
S, Lorenz (1938): „Komisja Rządowa W. R. i O. P. poleciła dyr. Karnickiemu utworzyć pod jego przewodnictwem Komitet, który ułożyć miał plan rozmieszczenia Muzeum, wypowiedzieć się w sprawie zakresu zbiorów, a w szczególności utworzenia działu archeologicznego, dokonać wyboru obrazów ze zbioru Szkoły Sztuk Pięknych i opracować katalog. Do Komitetu Komisja Rządowa powołała: Członka Rady Wychowania Cypriana Lachnickiego, Dyrektora Szkoły Sztuk Pięknych Ksawerego Kaniewskiego, Profesorów Szkoły Sztuk Pięknych: Bolestawa Podczaszyńskiego, Aleksandra Kamińskiego i Marcina Zaleskiego, artystów malarzy: Januarego Suchodolskiego, Józefa Simmlera i Aleksandra Lessera, oraz „Amatora Sztuk Pięknych” Jana Rutkowskiego, tego ostatniego na wniosek dyr. Karnickiego, ,by jakkolwiek element amatorski był reprezentowany ... dla zrównoważenia choć w części uprzedzeń Panów Profesorów i Artystów’. Dla dokonania wyboru obrazów z galerii Szkoły Sztuk Pięknych wyłoniono Komisję, złożoną z J. Rutkowskiego, A. Lessera, i J. Sachowicza i na podstawie jej wniosków, na posiedzeniu końcowym Komitetu dn. 18 czerwca 1864 r., uchwalono zakwalifikować do Muzeum 172 obrazy”.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

Na zbiory Szkoły Sztuk Pięknych składała się kolekcja Malarstwa tworząca jakby 2 zespoły.

1. Zakupy własne Szkoły, czynione w różnym czasie i przy różnych okazjach; było to kilkadziesiąt obrazów gł. polskich (Bacciarelli *Autoportret*, Brodowski *Gniew Saula*, Kokular *Edyp i Antygona* itd.)
2. Zapis testamentowy Piotra Fiorentiniego przekazany po jego śmierci w 1858 - 201 obrazów: dość przypadkowy zbiór malarstwa nowożytnego. Dobrze reprezentowany dziełami stosunkowo wysokiej klasy byli artyści niemieccy szczególnie z kręgu wiedeńskiej Akademii (J. Ch. Brandt, H.F. Füger, A. Querfurt, J. Roos, F.F. de Hamilton, Jan Kupetzky, J. K. Seekatz, M. J. Schinnagel, M. Wutky), mniej wartościowe było malarstwo związane z mistrzami włoskimi (Garofalo, Cavaliere d'Arpino, D. Feti, P. Liberi, C. Maratta, Sassoferrato, S. Pulzone), flamandzkimi (A. Brouwer, B. Beschey, A. Boudewyns, P. Bril, M. Coxie), holenderskimi (A. Cup, J. van Goyen, W. van Mieris, J. van Ruisdael, A. van der Neer, A. de Molen, R. Brakenburgh, W.C. Duyster) i francuskimi (Ch. Le Brun, J. Blanchard, A. Coypel, L.M. van Loo, J. Pillement). Wiele z nich zachowało się w Muzeum warszawskim, ciekawe są tu 4 alegorie przypisywane B. Sprangerowi, akt akademicki Th. Géricaulta, ale wielu pracom nie sposób dziś przyznać jakiegokolwiek atrybucji, było też kilka kopii (np. *Mony Lisy* Leonarda uważanej za replikę autorską lub dzieło B. Luiniego, albo *Zaślubin Marii* Rafaela z Brery w Mediolanie).

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

J. K. Seekatz, *Chrzest murzyna królowej etiopskiej Kandaki*, MNW
T. Gericault, *Akt akademicki*, MNW
A. Brodowski, *Gniew Saula na Dawida* MNW
A. Kokular, *Edyp i Antygona*, MNW

Strategia pozyskiwania zbiorów

zakupy
darowizna na podstawie zapisu testamentowego

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

Piotr Fiorentini (1791-1858) urzędnik skarbowy dość wysokiej rangi Radcy Dworu. Urodził się w Wilnie we włoskiej rodzinie osiadłej na Grodzieńszczyźnie, która po rozbiorach wpisana została do rosyjskich ksiąg szlacheckich. Po studiach na Uniwersytecie w Wilnie był kapitanem Wojska Polskiego, walczył w kampanii rosyjskiej 1812-1813. W czasach Królestwa Kongresowego i po powstaniu pracował urzędzie skarbowym w Warszawie, potem przez wiele lat był naczelnikiem komory celnej w Krakowie i ponownie w Warszawie nadzorcą komór celnych i urzędnikiem do szczególnych poruczeń w Rządowej Komisji Przychodów i Skarbu; odznaczono go francuską Legią Honorową oraz rosyjskim orderem św. Stanisława 4 i 2 klasy i Znakiem Honorowym. Zdolał dorobić się niemałego majątku, jaki pozwolił mu na zakup kamienicy w stolicy, a także kolekcjonowanie (kilkakrotnie oskarżano go o nadużycia na urzędzie, ale za każdym razem był uniewinniony). Z zapisu testamentowego 201 obrazów

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

-

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

zbiory po rozwiązaniu Szkoły Sztuk Pięknych zostały włączone do miejskiego Muzeum Sztuk Pięknych i przeniesienie wpieryw do pałacu Mostowskich, potem pałacu Paca, następnie do kamienicy Neprosa, a w końcu własnego gmachu Muzeum przy Alejach Jerozolimskich

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

-

Wystawy czasowe

-

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

-

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

-

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

-

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)
studenci Szkoły Sztuk Pięknych

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

S. Lorentz, *Muzeum Narodowe W Warszawie Zarys historyczny*, Rocznik Muzeum Narodowego w Warszawie 1938, s. 4-6; K. Piwocki, *Historia Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie 1904-1964.*: Wrocław: Zakład Narodowy im. Ossolińskich, 1965.

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Marcin Zaleski, *Wnętrze Szkoły Sztuk Pięknych w Warszawie (1858)*, MNW

Ciekawe cytaty

UWAGI:

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Tomasz F. de Rosset

Data sporządzenia karty:

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	